

Gavimo data : 05/06/2018

Santrauka C-277/18

Byla C-15/18

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2018 m. balandžio 24 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Lisabonos apskrities administracinis teismas (Portugalija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2018 m. balandžio 12 d.

Ieškovė:

Henkel Ibérica Portugal, Unipessoal Lda

Atsakovė:

Comissão de Segurança de Serviços e Bens de Consumo

I. Ginčo dalykas

Šis ginčas susijęs su *Comissão de Segurança de Serviços e Bens de Consumo* (Paslaugų ir vartojimo prekių saugos komisija) nustatytu draudimu *Henkel Ibérica Portugal Unipessoal, Lda* prekiauti plovikliais ir tualetų blokkeliais, kadangi vartotojai, ypač vaikai, gali juos supainioti su žaislais.

II. Nurodomos Europos Sąjungos teisės normos

Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo: 34 ir 36 straipsniai.

2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos

1987 m. birželio 25 d. Tarybos direktyvos 87/357/EEB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų produktams, kurie, atrodydami kitokie, nei yra iš tikrųjų, kelia pavojų vartotojų sveikatai ar saugai, suderinimo 1 straipsnio 2 dalis

1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklinimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo 2 straipsnis

III. Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

2005 m. kovo 17 d. Įstatyminis dekretas Nr. 69/2005, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva 2001/95/EB

1987 m. gegužės 10 d. Įstatyminis dekretas Nr. 150/90, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama Direktyva 87/357/EEB

IV. Faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje trumpas aprašymas

- 1 Ieškovė yra vienanarė ribotos atsakomybės bendrovė, kuri konkrečiai užsiima ploviklių prekyba, ir yra *Henkel* įmonių grupės, kurios pagrindinė įmonė yra pagal Vokietijos teisę įsteigta bendrovė *Henkel KGaA* su būstine adresu Henkelstrasse, Diuseldorfas (Vokietijos Federacinė Respublika), nare. Indų ploviklis *Sonalino* yra visiškai gaminamas Vokietijoje, o tualetų blokeliai *Sonasol Alessi WC* taip pat gaminami Vokietijoje, tačiau užpildomi ir supakuojami Vengrijoje.
- 2 Ieškovė Portugalijoje prekiaavo:
  1. indų plovikliu *Sonalino* (žalios, mėlynos ir geltonos spalvų);
  2. tualetų blokeliais *Sonasol WC Alessi Fresh Surfer* (egzotiškų vaisių ir greipfrutų veislės *Rosa* kvapo); ir
  3. tualetų blokeliais *Sonasol WC Alessi Wild Kayak* (vandenyno ir šviežio apelsino kvapo).
- 3 Ji šių produktų prekybą vykdė nuo 2006 m. iki 2007 m. gruodžio mėn. vidurio, kada jai buvo uždrausta prekiauti minėtais produktais.
- 4 Žodžio *Sonasol* grafinis dizainas jau ilgą laiką iš esmės yra toks pat.
- 5 Šiuo metu *Henkel* įmonių grupė, kuriai priklauso ir *Henkel Ibérica*, nors ir naudodama skirtingus prekės komercinius pavadinimus įvairiose šalyse: Belgijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir Vokietijoje, – prekiauja plovikliu *Sonalino*.
- 6 2008 m. kovo 11 d. *Henkel* įmonių grupė, nors ir naudodama skirtingus prekės komercinius pavadinimus, prekiaavo *Sonasol WC Alessi* 23 Europos valstybėse, t. y. ne tik Portugalijoje, bet taip pat Austrijoje, Belgijoje, Nyderlanduose, Danijoje, Čekijoje, Kroatijoje, Lenkijoje, Slovakijoje, Suomijoje, Švedijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Italijoje, Ispanijoje ir Šveicarijoje.

- 7 2007 m. kovo mėn., rugpjūčio mėn. ir rugsėjo mėn. *Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* (Maisto produktų ir ekonominio saugumo tarnyba) keliuose nacionalinėje teritorijoje esančiose prekybos vietose konfiskavo įvairias *Sonalino* ir *Sonasol WC Alessi* (daugiausiai pažymėtas būtent pastaruoju prekių ženklu) – pakuotes.
- 8 Iki 2008 m. kovo 11 d. jokioje kitoje šalyje, kurioje šiais produktais buvo prekiaujama, valdžios institucijos negavo jokio vartotojo ar konkurento skundo dėl šioje byloje aptariamų produktų, jie nebuvo konfiskuoti ir nebuvo pradėta jokia tyrimo procedūra.
- 9 Nagrinėjamų produktų sudėtyje yra ypač karčios cheminės medžiagos, vadinamos *Bitrex*, siekiant užkirsti kelią produktui, į kurį jos dedama, nurijimui, kaip tai nurodama ant nagrinėjamų produktų pakuočių.
- 10 Prekių ženklas *Sonasol* Portugalijoje yra labai gerai žinomas kaip ploviklių ir kitų plovimo, priežiūros ir švaros priemonių prekių ženklas.
- 11 Ant minėtų pakuočių aiškiai nurodomos produkto paskirtys.
- 12 Ant pakuočių nugarėlės pateikiama tokia informacija: „Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje“, „Saugotis, kad nepatektų į akis“, „Patekus į akis, nedelsiant plauti vandeniu“ ir „Nenuryti. Nurijus, kreiptis į gydytoją.“
- 13 Šios indikacijos pateikiamos, nes *Henkel Ibérica* vadovaujasi geros praktikos gairėmis, kurias 2005 m. paskelbė Europos ploviklių gamintojų asociacija, prie kurios prisijungė daug ploviklių gaminančių įmonių visoje Europoje.
- 14 Tualetų blokeliai naudojami taip: jie patalpinami į klozetą, į kurį, šiuos blokelių atidarius, iš jų išleidžiami nedideli kiekiai skysčio.
- 15 *Henkel Ibérica* pateikus savo argumentus, 2008 m. kovo 7 d. *Comissão de Segurança de Serviços e Bens de Consumo* priėmė sprendimą, kuriame patvirtino savo ankstesnius šioje byloje priimtus sprendimus:

„a) pripažinti *Henkel* platinimus produktus („Lavavajillas Sonalino – Amarillo“, „Lavavajillas Sonalino – Verde“, „Lavavajillas Sonalino – Azul“, „Sonasol WC FreshSurfer – Frutas Exóticas“, „Sonasol WC FreshSurfer – Frutas Pomelo Rosa“, „Sonasol WC WildKayak – Naranja Fresca“, „Sonasol WC WildKayak – Brisa Oceánica“), kurių išorinės savybės, spalva, dydis ir pakuotė gali suklaidinti vartotojus, ypač mažamečius vaikus, ir jie gali šiuos produktus supainioti su žaislais, o būtent juos pamatę ir pasiekę galėtų naudoti kitais tikslais nei tie, kuriems šie produktai skirti, ir taip kiltų rimtas pavojus (konkrečiai, jų nurijimo atveju – apsinuodijimo ir (arba) tiesioginio kontakto su produktu atveju – akių sužalojimo, kaip tai nurodyta ant atitinkamų pakuočių esančių etikečių), pavojingomis imitacijomis;

b) nurodyti <...> platintojui <...> išimti iš prekybos pirma nurodytus produktus;

c) Kadangi ši byla susijusi su agresyvia komercine praktika, kuri negali būti skatinama, siekiant veiksmingai užtikrinti vartotojų apsaugą, siūlyti <...> visiems higienos ir švaros produktų gamintojams nustatyti aiškią pakuočių diferencijavimo sistemą, pirmiausia kiek tai susiję su jų spalva ir ženkliniu, ypatingą dėmesį skiriant prekių pavadinimams, arba naudoti kitas priemones, siekiant išvengti, kad pakuotės turėtų tokią pat formą kaip koks nors žaislas arba galėtų būti supainiotos su koku nors žaislu ar kitu vaikui skirtu produktu, dėl ko galėtų įvykti nelaimingas atsitikimas;

<...>.

15. Rizikos: Atsižvelgiant į [Instituto Nacional de Engenharia, Tecnologia e Inovação, IP (INETI) – *Instituto Nacional de Ingeniería, Tecnología e Innovación*], [Instituto Nacional de Emergência Médica-Centro de Informação Antivenenos (INEM-CIAV) – *Instituto Nacional de Emergencia Médica – Centro de Información Antivenenos*] ir [Associação para a Promoção da Saúde Infantil (APSI) – *Asociación para la Promoción de la Salud Infantil*] techninėse ataskaitose pateiktas nuomones, nagrinėjami produktai, turint omeny jų pateikimo formą (pakuotėse, kurios panašios į žaislus), gali klaidinti, ypač mažamečius vaikus, ir todėl jie gali būti panaudoti kitais tikslais, nei jie skirti. // Tai, kad produktai yra pakankamai patrauklūs vaikams ir, šiuos produktus pamačius ir, kaip gali būti tualetų blokelių atveju, juos pasiekus, jie gali būti supainioti su žaislais, ir sudaroma paskata juos paimti į rankas, dėl ko gali kilti pavojus sveikatai, pirmiausia apsinuodijimo pavojus, kaip tai nurodyta ant atitinkamų etikečių. // 18. Rizikos vertinimas: pagal rizikos vertinimą, atliktą vadovaujantis šiuo metu galiojančia Europos Komisijos patvirtinta metodologija, CIAV duomenimis Portugalijoje daugiau kaip 75 % 2006 metais ir 73 % 2007 metais vizitų pas gydytojus buvo susiję su ketverių metų arba jaunesniais vaikais ir didžioji šių apsinuodijimų dalis įvyko medžiagą nuryjant; nagrinėjami produktai pagaminti iš pavojingų medžiagų, todėl darytina išvada, kad nurijimo atveju jie gali kelti apsinuodijimo pavojų, ir (arba) tiesioginio kontakto su produktais atveju – gali sužaloti akis; šis pavojus laikytinas rimtu. Tokia išvada daroma todėl, kad: – sužalojimų tikimybė yra didelė, nes produktai yra vaikams matomoje vietoje, o tualetų blokelių atveju – jiems pasiekiamoje vietoje; – sužalojimai gali būti labai rimti; – produktai, atsižvelgiant į jų pateikimą, gali suklaidinti vartotojus, ypač mažamečius, ir jie gali būti supainiojami su žaislais; šie naudotojai yra labai pažeidžiami. // Įvertinus šiuos faktorius, rizikos laipsnis laikytinas „labai dideliu“. // Atsižvelgiant į tai, kas nustatyta Administracinių procedūrų kodekso 103 straipsnio 1 dalies a punkte, ūkio subjektas nekviečiamas pasiaiškinti <...>, nes šioje byloje turi būti priimtas skubus sprendimas.“

- 16 Minėtas sprendimas buvo pagrįstais produktų techniniais aprašymais ir INETI, CIAV ir APSI pateiktomis nuomonėmis dėl techninių aspektų.
- 17 Plovikliai parduodami 400 ml talpos plastikinėse raudonos spalvos lėlės formos pakuotėse su raudonais kepurės formos dangteliais, kurių viršutinė dalis yra mėlyna. Tualetų blokelių supakuoti į plastiko ir kartono maišelius, o skystis

supiltas į 60 ml talpos plastikinę lėlių ar lėlės ir banglentės formos pakuotę. Vienoje iš lėlių yra tamsiai mėlynos spalvos, o kitoje – šviesiai mėlynos spalvos skystis.

- 18 2007 m. gruodžio 3 d. *Laboratório de Química Orgânica Analítica e de Síntese, do INETI*, (INETI analitinės organinės chemijos ir sintezės laboratorija) pateiktoje techninėje nuomonėje neanalizuojamos produktų cheminės ar toksikologinės savybės.
- 19 *Laboratório de Química Orgânica Analítica e de Síntese, do INETI* atliko tik vieną tyrimą, kuriuo patikrintas tik pH lygis, pripažintas neutraliu.

VII. Pagrindas

Teiktini klausimai, viena vertus, yra susiję su ta aplinkybe, kad Sąjungos teisės aktai dėl pavojingų preparatų konkrečiai nereglamentuoja konkretaus nagrinėjamų produktų pavojingumo aspekto, o tik įtvirtina bendrą vartotojų sveikatos apsaugos ir saugumo principą ir, kita vertus, su šiuo metu valstybėms narėms nustatytu draudimu priimti priemonės, galinčias tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai sudaryti kliūtis Bendrijos vidaus prekybai.

VIII. Prejudiciniai klausimai

1. Ar su Bendrijos teise, konkrečiai 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos, Sutarties 28 ir 30 straipsniais (kurie minimi toje direktyvoje) ir 1988 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 87/357/EEB, suderinama Portugalijoje galiojanti tvarka, įtvirtinta 2005 m. kovo 17 d. Įstatyminiam dekrete Nr. 69/2005 ir 1987 m. gegužės 10 d. Įstatyminiam dekrete Nr. 150/90, pagal kurią draudžiama prekiauti ne tik produktais, galinčiais kelti pavojų vartotojų sveikatai ir saugumui, jeigu jie gali būti painiojami su maisto produktais, bet ir produktais, kurie dėl savo išvaizdos, įprastomis ar pagrįstai numatomomis naudojimo sąlygomis, gali būti supainiojami su kitais produktais, konkrečiai su žaislais, ir sukelti pavojų vartotojų, ypač vaikų, sveikatai ir saugumui?

2. Ar Sutarties 34 ir 36 straipsnis draudžia taikyti nacionalinės teisės normą, pagal kurią nacionalinėje teritorijoje draudžiama prekiauti ne tik produktais, kurie gali būti supainioti su maisto produktais, kaip tai nustatyta minėtos direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje, bet ir kitais produktais, dėl kurių išvaizdos vartotojai gali būti skatinami juos panaudoti kitais tikslais, nei tikroji jų paskirtis, net jeigu jie ir nėra pavojingi preparatai, kaip tai suprantama pagal 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklavimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo 2 straipsnį?